

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู วิทยาลัยชุมชนพังงา

The Operation Model Development of Phang-Nga Community College Teachers' Professional Learning Community

ลักสรดา เวียงคำ^{1*} อุทัยทิพย์ เจียวิวรรธน์กุล² ชูชาติ พ่วงสมจิตร³
และศิริบุญ จงวุฒิเวศย์⁴

Lapasrada Wiangkham^{1*}, Uthaitip Jiawiwatkul², Choochat Phuangsomjit³
and Kiriboon Jongwutiwes⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงา โดยผู้ร่วมวิจัยในการวิจัยเชิงปฏิบัติการจะต้องเต็มใจและสมัครใจเข้าร่วมวิจัย ดังนั้น จึงต้องเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 84 คน ได้แก่ ครู ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และผู้เรียนวิทยาลัยชุมชนพังงา โดยการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระยะที่ 2 สังเคราะห์รูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และตรวจสอบรูปแบบโดยจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ระยะที่ 3 ตรวจสอบยืนยันรูปแบบ โดยนำรูปแบบไปใช้ในการดำเนินงานจริง และระยะที่ 4 ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบ ผลการตรวจสอบรูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นเป็นรูปแบบเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ดำเนินงานจริงโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อนำรูปแบบที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญไปใช้ในการดำเนินงานจริง ทำให้พบองค์ประกอบในการดำเนินงานเพิ่มเติม จึงได้ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาให้สอดคล้องกับการดำเนินงานจริง โดยรูปแบบประกอบไปด้วย 9 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วม การวางแผนพัฒนากลุ่ม การสื่อสารแบบออนไลน์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนการสะท้อนกลับ การเสริมพลัง การเรียนรู้ และการประเมินผล

คำสำคัญ: ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูวิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยชุมชนพังงา

Abstract

The objective of this action research was to develop the operation model of “Phang-Nga Community College teachers’ Professional Learning Community”. The sample population comprised 84 selected members including teachers, executives, educational support officers, and Phang-Nga Community College’s learners. The research procedure consisted of 4 stages; Stage 1 “Literature reviewing”, Stage 2 “Synthesizing the operation of Professional Learning Community and expert confirming”, Stage 3 “Confirming this model

¹ นักศึกษาปริญญาเอก ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นครปฐม 73170

² รศ.ดร., ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นครปฐม 73170

³ รศ.ดร., แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี 11120

⁴ ผศ.ดร., ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม 73000

¹ Ph.D. Student, Department of Education, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University, Nakhon Pathom, 73170

² Assoc. Prof. Dr., Department of Education, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University, Nakhon Pathom, 73170

³ Assoc. Prof. Dr., Education Management Program, Faculty of Education, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, 11120

⁴ Asst. Prof. Dr., Department of Life Long Education, Faculty of Education, Silpakorn University, Nakhon Pathom, 73000

* Corresponding author: Tel.: 091-4391645. E-mail address: lapasradaa@yahoo.com

by operating in Phang-Nga Community College”, and Stage 4 “Developing the operation model of Phang-Nga Community College teachers’ Professional Learning Community”. The result of expert investigations indicated that the possibility for implementing the synthesized model in overall picture was high. After implemented this expert-investigated model in Phang-Nga Community College, new relevant elements for PLC operation were discovered. Thus, the operation model of Phang-Nga Community College teachers’ Professional Learning Community had been developed and improved according to the actual operation. The operation model of Phang-Nga Community College teachers’ Professional Learning Community consisted of shared visions, missions and objectives, group development planning, online communication, knowledge exchange, development of course management, reflection, empowerment, learning, and evaluation.

Keywords: Professional Learning Community, Community College Teachers, Phang-Nga Community College

บทนำ

จากการดำเนินงานวิทยาลัยชุมชนที่ผ่านมาพบปัญหาคุณภาพครูที่สำคัญ คือ ปัญหาทางความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ ซึ่งครูโดยส่วนใหญ่ใช้การสอนแบบบรรยายในทุกเนื้อหา [1-2] ครูขาดความรู้ และทักษะในการจัดทำแผนการสอน ขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ [3] ขาดทักษะการสอนในระดับอุดมศึกษา ขาดทักษะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ [4] ซึ่งเมื่อศึกษาผลที่สืบเนื่องจากปัญหาคุณภาพครูวิทยาลัยชุมชนพบว่า การที่ครูไม่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และขาดเทคนิคการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของผู้เรียนวิทยาลัยชุมชน [1-2] อีกทั้งยังพบว่า นักศึกษาประเมินการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชนอยู่เพียงระดับปานกลางเท่านั้น [5] ซึ่งอาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านคุณลักษณะผู้เรียนของวิทยาลัยชุมชน ในตัวบ่งชี้เรื่องความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเรียนที่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ย [6] โดยเมื่อเปรียบเทียบความรู้ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ของผู้สำเร็จการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนกับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยชุมชนมีระดับคะแนนต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าจะมีระดับผลการศึกษาจากวิทยาลัยชุมชนสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาก็ตาม [7] ซึ่งส่งผลทำให้คุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนยังไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากตลาดแรงงานในท้องถิ่น และสังคมมากนัก [8] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2554) [4] ระบุว่า วิทยาลัยชุมชนควรพัฒนาครูด้วยการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูวิทยาลัยชุมชนที่สอนในรายวิชาเดียวกันได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันทั้งทางด้านความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 ก็ระบุว่า ครูในศตวรรษที่ 21 ควรมีการรวมตัวกันของครูประจำการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานที่ครูด้วย [9] โดยจากการสอบถามความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพของครู พบว่า ครูต่างก็ระบุว่าต้องการใช้วิธีการจัดการความรู้ในการพัฒนาครู และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในกลุ่มครูอย่างต่อเนื่อง [10] ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพครูของวิทยาลัยชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาลัยชุมชนนั้น ก็เป็นไปในทิศทางของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของครูเช่นกัน สำหรับแนวทางการสร้างกลุ่มการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกัน เรียกว่า “Professional Learning Community: PLC” ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ภาษาไทยว่า “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพถือเป็นการพัฒนาคุณภาพครู โดยใช้วิธีการให้ครูร่วมมือกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระวิชา ด้านประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะ และเพิ่มประสิทธิภาพครูให้เป็นครูมืออาชีพ [11]

จากการค้นคว้าข้อมูลเพื่อเลือกพื้นที่ในการวิจัยพบว่า แม้วิทยาลัยชุมชนพังงาประสบปัญหาคุณภาพครูดังเช่นวิทยาลัยชุมชนอื่น ๆ ทั้งปัญหาทางความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และความสามารถทางด้านการวิจัย แต่วิทยาลัยชุมชนพังงาก็มีศักยภาพสูงในการที่จะพัฒนาคุณภาพครูด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เนื่องจากมีปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพครูหลายประการ จากการประมวลผลข้อมูลจากผลการประเมินของ สมศ.รอบที่ 2 พ.ศ.2549-2553 พบว่าวิทยาลัยชุมชนร้อยละ 73.68 ต้องส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพครูในด้านทักษะการวิจัย และร้อยละ 47.37 ต้องทำการพัฒนา

คุณภาพครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ มีวิทยาลัยชุมชนที่เข้าข่ายต้องพัฒนาครูทั้งในด้านทักษะการวิจัย และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ 6 แห่ง และในจำนวนนี้มีวิทยาลัยชุมชนเพียงแห่งเดียวที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในซึ่งได้มาจากการประเมินตนเองของวิทยาลัยชุมชนพบว่า จะต้องปรับปรุงด้านการจัดการศึกษาในระดับอนุปริญา การพัฒนาผู้เรียน และการวิจัย ซึ่งจากผลการประเมินนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่าวิทยาลัยชุมชนพึงทำให้มีความสำคัญ และพร้อมที่จะพัฒนาปรับปรุงคุณภาพในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ อีกทั้งวิทยาลัยชุมชนพึงงายังมีครู อาจารย์พิเศษ และวิทยากรที่มีคุณวุฒิ ความรู้ความชำนาญ และมีประสบการณ์ตรงกับวิชาที่สอน [12] รวมทั้งจากการสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายฝึกอบรมระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนพังกา ทำให้ทราบว่า ครู และอาจารย์พิเศษของวิทยาลัยชุมชนพังกามีความใฝ่รู้เป็นอย่างมากด้วย ดังจะเห็นได้จากเมื่อมีการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร มีครู และอาจารย์พิเศษที่สอนเป็นประจำเข้าร่วมการฝึกอบรมเป็นจำนวนมากอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งยังมีความสนิทสนม เป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน ทำให้กล้าพูดคุ้ยซักถาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในเรื่องการฝึกอบรมอย่างกว้างขวาง อีกทั้ง ยังมีทรัพยากรบุคคลบางส่วนที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการจัดการเรียนการสอน ดังจะเห็นได้จากมีครูบางส่วนได้รับรางวัล “หนึ่งแสนครูดี” ได้รับวิทยฐานะ “ชำนาญการพิเศษ” และได้รับวิทยฐานะ “เชี่ยวชาญ” จึงสามารถให้คำแนะนำ และแบ่งปันประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้อื่นได้ ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมไปถึงวิทยาลัยชุมชนพังกามีอัตราการย้าย และการลาออกของข้าราชการครูต่ำมาก ซึ่งย่อมแสดงให้เห็นว่าข้าราชการครูมีความพึงพอใจในการทำงาน มีความภักดีต่อองค์กร มีขวัญและกำลังใจดี รวมถึงมีความศรัทธาต่อผู้บริหารด้วย นั่นอาจเนื่องมาจากวิทยาลัยชุมชนพังกาเป็นวิทยาลัยชุมชนเพียงแห่งเดียวที่ผู้อำนวยการคนเดิมได้รับการคัดเลือกจากการสรรหาของสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนติดต่อกันถึง 3 สมัย ให้บริหารงานมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งวิทยาลัยชุมชนพังกา รวมเป็นระยะเวลาถึง 12 ปี จึงทำให้แนวนโยบายการบริหารงานด้านต่าง ๆ รวมไปถึงนโยบายทางด้านบุคลากรเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาและสภาวิชาการทำงานร่วมกันได้โดยปราศจากความขัดแย้ง ทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างราบรื่น ยิ่งไปกว่านั้น ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยชุมชนพังกาต่างก็สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรอย่างเต็มที่อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการจัดโครงการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัจจัยต่าง ๆ ของวิทยาลัยชุมชนพังกาดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นต่างก็เอื้อต่อการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้วิจัยเลือกวิทยาลัยชุมชนพังกาเป็นสถานที่ในการดำเนินการวิจัย

จากการดำเนินงานตามรูปแบบการดำเนินงานที่ได้สังเคราะห์ขึ้นมาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งจากในประเทศและต่างประเทศซึ่งได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วนั้นพบว่า รูปแบบเบื้องต้นที่สังเคราะห์ขึ้นยังไม่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานจริงในบางประเด็น สมาชิกของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงได้ร่วมมือกับผู้วิจัยปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังกาให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในสภาพจริงให้มากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

บทความวิจัยนี้เสนอผลการวิจัยส่วนหนึ่งจากงานวิจัยฉบับเต็ม โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังกา

ระเบียบวิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ที่ต้องอาศัยผู้เข้าร่วมวิจัยที่เต็มใจและสมัครใจเข้าร่วมการดำเนินงาน เนื่องจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการจะต้องอาศัยความร่วมมือด้วยความเต็มใจและสมัครใจของผู้ร่วมวิจัยในการดำเนินการวิจัย เพราะการที่ผู้ร่วมวิจัยตัดสินใจเข้าร่วมวิจัย นั้นแสดงว่าผู้ร่วมวิจัยเกิดความตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น จึงจะสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้ จึงทำให้ต้องเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้ผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งหมดจำนวน 84 คน แบ่งเป็น ครู 29 คน ผู้บริหาร 10 คน เจ้าหน้าที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน 5 คน และผู้เรียนวิทยาลัยชุมชนพังกา 40 คน การวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) แนวคิดและทฤษฎี ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย แนวโน้มการพัฒนาครูวิทยาลัยชุมชน อาชีวศึกษา และการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แนวคิดแนวปฏิบัติที่ดี แนวคิดการจัดการความรู้ แนวคิด

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวคิดการประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่ม แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และ 2) งานวิจัยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในประเทศไทย

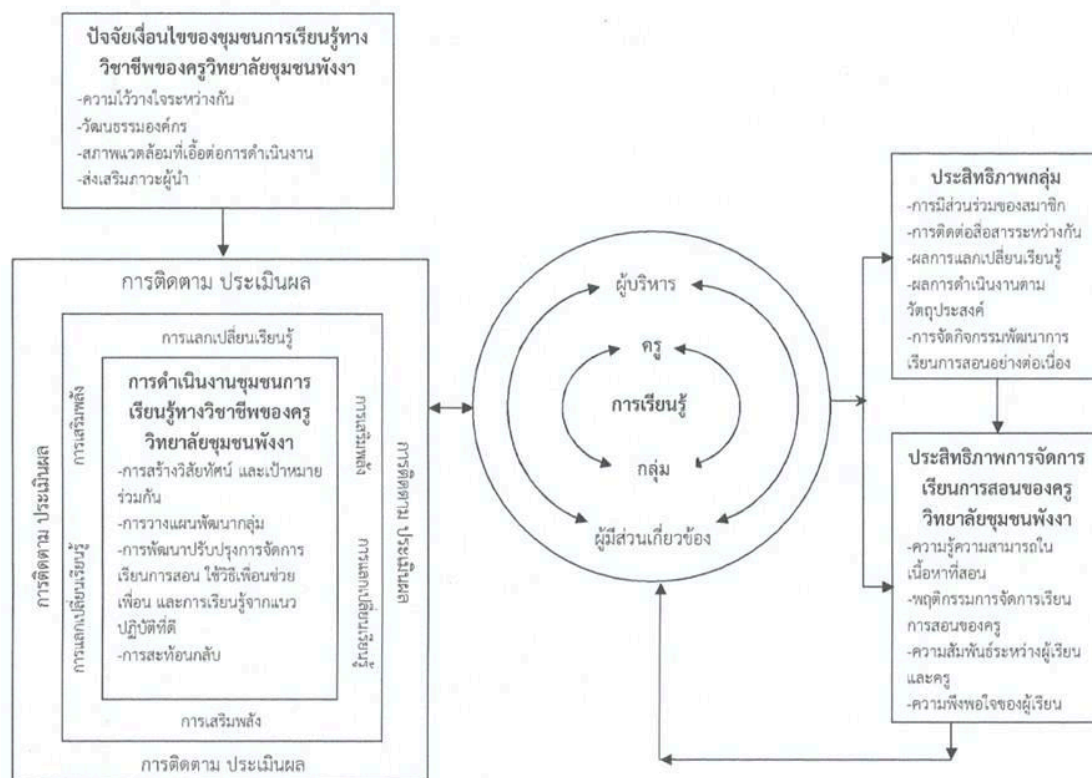
ระยะที่ 2 สังเคราะห์รูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครุวิทยาลัยชุมชนพังงาเบื้องต้น และตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้นไปใช้จริง ด้วยการจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 3 ตรวจสอบยืนยันรูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครุวิทยาลัยชุมชนพังงา โดยนำรูปแบบไปใช้ดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในวิทยาลัยชุมชนพังงา

ระยะที่ 4 ปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานจริงในวิทยาลัยชุมชนพังงา

ผลการศึกษา

จากรูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครุวิทยาลัยชุมชนพังงาที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้สังเคราะห์ขึ้นจากเอกสารรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากในประเทศและต่างประเทศดังแสดงรายละเอียดไว้ในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครุวิทยาลัยชุมชนพังงาเบื้องต้น [13]

ในการสร้างรูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครุวิทยาลัยชุมชนพังงาเบื้องต้นใช้แนวคิดทฤษฎีหลักที่สำคัญ คือ การจัดการความรู้ และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ต่างก็มีฐานคิดที่ว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันของผู้ปฏิบัติงานทั้งทางด้านความรู้ และประสบการณ์ที่สั่งสมมาจากการปฏิบัติงานจริง จะทำให้ผู้ที่ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้รับความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน โดยไม่ต้องเสียเวลาลองผิดลองถูกเอง แต่สามารถเรียนรู้ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยตรง ทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาต่อยอดกับความรู้เดิมที่ตนมีอยู่ได้ด้วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยให้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เนื่องจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน เพื่อหาวิธีแก้ไขพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เน้นการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดกระบวนการวิจัย ทั้งนี้ ฐานคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้น เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิถีของการจัดการความรู้ และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยิ่ง

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นรูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาเบื้องต้น มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาเบื้องต้นที่สังเคราะห์ขึ้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การดำเนินงาน ประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน การวางแผนพัฒนากระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การเสริมพลัง การสะท้อนกลับ และการติดตามประเมินผล 2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ที่ต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ผู้บริหาร ต้องสนับสนุนการดำเนินงานในทุกด้าน และผู้เรียน ควรได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสริมพลัง และสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอน 3) การประเมินผล ประเมินจากประสิทธิภาพกลุ่มและประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน และ 4) ปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความไว้วางใจ วัฒนธรรมองค์กร สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงาน และการส่งเสริมภาวะผู้นำ ปัจจัยเงื่อนไขที่สำคัญ และจำเป็นต่อการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงา ได้แก่ 1) ความไว้วางใจระหว่างกัน เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เนื่องจากถ้าขาดความสนิทสนม และความไว้วางใจระหว่างกันแล้ว จะทำให้สมาชิกไม่กล้าที่จะพูดคุย ชักถาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) วัฒนธรรมองค์กร เป็นปัจจัยที่หล่อหลอมความรู้สึกนึกคิดของสมาชิกในองค์กรในขณะเดียวกันก็เป็นสมาชิกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วย ดังนั้น วัฒนธรรมองค์กรจึงส่งผลต่อการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ 3) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงาน เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินงานให้ไปได้อย่างราบรื่น และ 4) ส่งเสริมภาวะผู้นำ เพื่อให้ครูมีความมั่นใจในการที่จะกล้าคิด กล้าทำ กล้าที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งกล้าตัดสินใจที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินงานด้วย

การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาเริ่มจากการสร้างวิสัยทัศน์ ค่านิยม และเป้าหมายร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม ช่วยกันวางแผนพัฒนากลุ่มให้เป็นไปในทิศทางที่เห็นชอบร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ในเนื้อหาสาระวิชา ทักษะ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนระหว่างกัน เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดทางความคิดกับความรู้เดิมที่มีอยู่ ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้ หรือทักษะใหม่ ๆ ขึ้น ทั้งนี้ ต้องมีการเสริมพลังให้แก่สมาชิกในกลุ่มด้วย โดยกระตุ้นให้สมาชิกมีแรงจูงใจ มีความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของตน ซึ่งจะต้องนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน อาจนาระบบพี่เลี้ยง การเรียนรู้จากแนวปฏิบัติที่ดี และสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้มาใช้เพื่อช่วยพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทำให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมจากครูคนอื่นที่ได้นำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในกลุ่ม ซึ่งครูสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับ ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตน แล้วนำผลสะท้อนกลับที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนมาร่วมแบ่งปัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเป็นวงจรต่อเนื่องไป เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานของกลุ่มต่อไป และต้องติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้า สิ่งที่ต้องพัฒนาปรับปรุง และผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วยส่วนผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก็จะร่วมเรียนรู้ระหว่างกัน และร่วมเรียนรู้กับครู และกลุ่มถึงแนวทางการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

เมื่อมีการเรียนรู้เกิดขึ้น ก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่แสดงออกมาในที่สุด โดยผลจากการเรียนรู้ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบ่งได้เป็น 2 ประเภทหลัก คือ ประสิทธิภาพกลุ่ม และประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งก็คือ ประสิทธิภาพปัจเจก โดยประสิทธิภาพกลุ่มส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพปัจเจกตามมา เนื่องจากเมื่อสมาชิกของกลุ่มได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จะทำให้สมาชิกของกลุ่มมีความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้น จนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้ โดยประสิทธิภาพกลุ่มเป็นความสามารถในการดำเนินงานของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่แสดงออกมาให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งมาจากการปฏิบัติจริง และสะท้อนกลับไปยังกลุ่ม เพื่อเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก การติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ผลของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ และการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู หรือเป็นการช่วยทำให้ครูสามารถแสดง

ความรู้ออกมาให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ได้ พิจารณาจากความรู้ ความสามารถในการเนื้อหาที่สอน พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและครู และความพึงพอใจของผู้เรียน

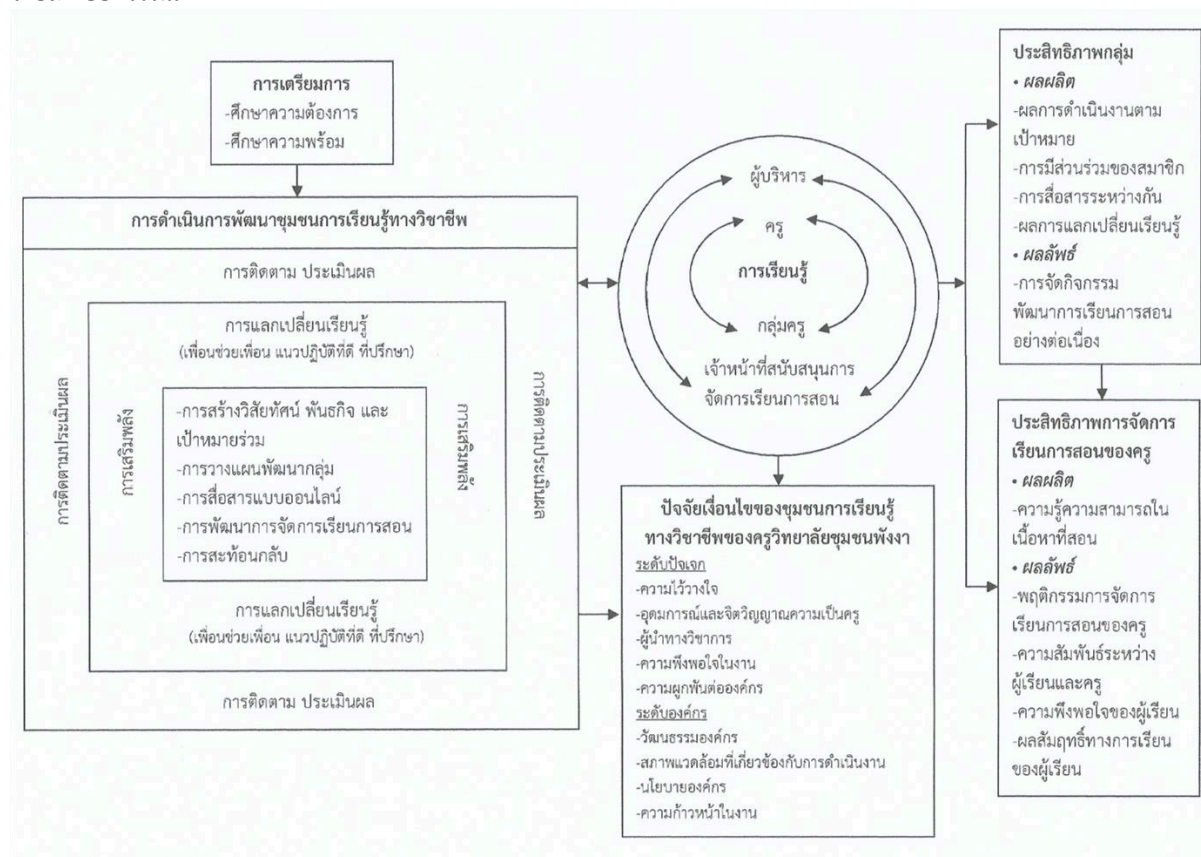
ทั้งนี้ จะต้องสะท้อนกลับผลการจัดการเรียนการสอนให้กลุ่มทราบอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งทำการติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน เพื่อให้ทราบผลที่เกิดขึ้น จะได้ทำการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ผลการตรวจสอบรูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาเบื้องต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ดำเนินงานจริงโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.36) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบรูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาเบื้องต้น

ที่	องค์ประกอบ	ผลการตรวจสอบ		
		$\bar{X}$	S.D.	ความเป็นไปได้
1.	การดำเนินงาน	4.30	0.82	สูง
2.	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.00	0.82	สูง
3.	การประเมินผล	4.20	0.92	สูง
4.	ปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง	4.40	0.84	สูง
	ภาพรวม	4.23	0.36	สูง

อย่างไรก็ตาม เมื่อนำรูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาเบื้องต้นที่สังเคราะห์มาจากเอกสารมาใช้ในการดำเนินงาน จึงพบว่า รูปแบบที่ใช้อยู่มีบางประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับการดำเนินงานจริง ดังนั้น ผู้ร่วมวิจัยและผู้วิจัยจึงได้ร่วมกันพัฒนารูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานจริง ดังแสดงรายละเอียดไว้ในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาที่สอดคล้องกับการดำเนินงานจริง

รูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาที่สอดคล้องกับการดำเนินงานจริงตามภาพที่ 2 ได้มาจากการที่ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาในสภาพจริงและได้รับการทวนสอบจากผู้เข้าร่วมวิจัย รวมทั้งได้ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้ามาใช้ในการพัฒนารูปแบบจนได้เป็นรูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาที่สอดคล้องกับการดำเนินงานจริง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ก่อนจะเริ่มดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้นั้น ผู้วิจัยต้องศึกษาความต้องการและความพร้อมของวิทยาลัยชุมชนพังงาที่จะดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยืนยันว่าวิทยาลัยชุมชนพังงามีความพร้อมที่จะดำเนินงานจริง

จากนั้นจึงดำเนินการ เริ่มจากการให้ผู้เข้าร่วมวิจัยจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย รวมทั้งวางแผนพัฒนากรู่มร่วมกัน แล้วจึงแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระหว่างกัน ในการสื่อสารระหว่างกันใช้สังคมออนไลน์เป็นหลัก จากนั้นครูที่เข้าร่วมวิจัยนำความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งจากการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรียนรู้จากแนวปฏิบัติที่ดี และคำแนะนำจากที่ปรึกษาไปปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลังจากครูนำการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้จริงในชั้นเรียนแล้ว ครูต้องสะท้อนกลับผลของการจัดการเรียนการสอนให้กลุ่มทราบ เพื่อแบ่งปันความรู้ให้แก่ผู้เข้าร่วมวิจัย และจะได้หาแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปด้วย ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมวิจัยต้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และติดตามประเมินผลขั้นต้นดำเนินการอยู่เสมอในทุกขั้นตอนการดำเนินการ เพื่อให้ทราบประเด็นที่ต้องปรับปรุง แก้ไข และจะได้ปรับปรุง แก้ไขได้ทันที่ รวมทั้งทำให้ทราบผลการดำเนินการตามเป้าหมายด้วย

ความสำเร็จของการดำเนินการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาขึ้นอยู่กับปัจจัยเงื่อนไขหลายประการ ทั้งปัจจัยเงื่อนไขระดับปัจเจก และระดับองค์กร โดยรายละเอียดของปัจจัยเงื่อนไขทั้ง 2 ระดับ มีดังนี้ 1) ปัจจัยเงื่อนไขระดับปัจเจก ประกอบไปด้วย ความไว้วางใจระหว่างกันของผู้เข้าร่วมวิจัย อุดมการณ์และจิตวิญญาณความเป็นครูของครูที่เข้าร่วมวิจัย ผู้นำทางวิชาการที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการยอมรับจากผู้เข้าร่วมวิจัย ความพึงพอใจในงานของผู้เข้าร่วมวิจัย และความผูกพันต่อองค์กรของผู้เข้าร่วมวิจัย 2) ปัจจัยเงื่อนไขระดับองค์กร ประกอบไปด้วย วัฒนธรรมองค์กร สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน นโยบายองค์กร และความก้าวหน้าในงานในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกขั้นตอนของการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้น ก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งการเรียนรู้ของครูแต่ละคน การเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกัน การเรียนรู้ระหว่างครูกับผู้บริหาร การเรียนรู้ระหว่างครูกับเจ้าหน้าที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการเรียนรู้ร่วมกันของทุกกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนนี้จะช่วยทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกัน

การดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยผู้ร่วมวิจัยทั้งครู ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนก่อให้เกิดผลใน 2 ด้านหลัก ได้แก่ ประสิทธิภาพกลุ่ม และประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งแต่ละด้านทำการประเมินในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ ประสิทธิภาพกลุ่ม ประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมของสมาชิก การสื่อสารระหว่างกัน ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ส่วนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ประเมินความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่สอน พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและครู ความพึงพอใจของผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทั้งนี้ ผลการประเมินอาจแบ่งตามผลผลิต และผลลัพธ์ได้ ดังนี้ ผลผลิต ได้แก่ ประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมของสมาชิก การสื่อสารระหว่างกัน ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่สอน ส่วนผลลัพธ์ ได้แก่ พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและครู ความพึงพอใจของผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ผลการดำเนินงานทั้งหมดเหล่านี้เป็นผลมาจากปัจจัยเงื่อนไขทั้งในระดับปัจเจก ซึ่งได้แก่ ความไว้วางใจ อุดมการณ์ และจิตวิญญาณความเป็นครู ผู้นำทางวิชาการ ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร และปัจจัยเงื่อนไขในระดับองค์กร ประกอบด้วย วัฒนธรรมองค์กร สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน นโยบายองค์กร ความก้าวหน้าในงาน

การอภิปรายและสรุปผลการศึกษา

รูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาที่สอดคล้องกับการดำเนินงานจริงมีรายละเอียดเพิ่มเติมจากรูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงาเบื้องต้น ดังนี้

1. ก่อนจะเริ่มดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ต้องเตรียมการด้วยการศึกษาความต้องการและความพร้อมของวิทยาลัยชุมชนพิจิตรที่จะดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยืนยันว่าวิทยาลัยชุมชนพิจิตรมีความพร้อมที่จะดำเนินงานจริง และทำให้ทราบความต้องการในการดำเนินงานที่แท้จริงด้วย

2. ส่วนการดำเนินงานนั้น รูปแบบเบื้องต้นไม่ได้ระบุช่องทางการสื่อสารระหว่างกันไว้ เนื่องจากต้องการให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ร่วมวิจัย โดยผู้ร่วมวิจัย ได้ตกลงใช้การสื่อสารระหว่างกันผ่านสังคมออนไลน์เป็นหลักในการดำเนินงานจริง ซึ่งถือได้ว่า สะดวกในการสื่อสารเป็นอย่างมาก อีกทั้งในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จริง ใช้ทั้งการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรียนรู้จากแนวปฏิบัติที่ดี และเรียนรู้จากที่ปรึกษาซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เพิ่มเติมจากที่ระบุเอาไว้ในรูปแบบเบื้องต้น ทั้งนี้ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีทางเลือกในการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ

3. สำหรับการเรียนรู้พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะต้องเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับครูและผู้บริหาร คือ เจ้าหน้าที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่มีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ทั้งการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หนังสือ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบทเรียนและเพียงพอกับความต้องการ

4. ปัจจัยเงื่อนไขของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพิจิตรที่มีทั้งที่ไม่เป็นไปตามรูปแบบเบื้องต้น คือ แทบไม่พบการส่งเสริมภาวะผู้นำ อาจเกิดจากการปฏิบัติงานจะต้องเป็นไปตามลำดับการบังคับบัญชา จึงทำให้ครูต้องปฏิบัติตามระเบียบ ปัจจัยเงื่อนไขในรูปแบบเบื้องต้นที่พบในการดำเนินงานจริง คือ ความไว้วางใจ วัฒนธรรมองค์กร และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน และปัจจัยเงื่อนไขที่พบเพิ่มเติมมีหลายประการไม่ว่าจะเป็น อุดมการณ์และจิตวิญญาณความเป็นครู ผู้นำทางวิชาการ ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร นโยบายองค์กร และความก้าวหน้าในงาน ทั้งนี้ สามารถแบ่งปัจจัยเงื่อนไขได้เป็น 2 ระดับ นั่นคือ ระดับปัจเจก และระดับองค์กร

5. สำหรับการประเมินผลพบว่า ในการดำเนินงานจริงมีการปรับเล็กน้อย คือ ในส่วนประสิทธิภาพกลุ่ม ได้ปรับผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ เป็นผลการดำเนินงานตามเป้าหมายให้สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานจริง และในส่วนของประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ได้เพิ่มการประเมินทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย เพื่อจะได้ทราบผลของการพัฒนาครูผ่านการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม

จากการดำเนินงานจริง สามารถนำข้อมูลมาใช้พัฒนารูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพิจิตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานจริงได้ดังภาพที่ 2 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเฉพาะในส่วนของการดำเนินการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จะพบว่า ประกอบไปด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วม ที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกัน และรู้สึกถึงความรับผิดชอบร่วมกันที่จะดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 2) การวางแผนพัฒนากลุ่ม ทุกคนช่วยกันวางแผนในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่ม ซึ่งทำให้รู้สึกถึงการมีส่วนร่วมและรู้สึกว่าจะต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่ตนมีส่วนจัดทำ 3) การสื่อสารแบบออนไลน์ ทำให้สามารถสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ได้รับข้อมูลและความรู้ที่ผ่านการปฏิบัติจริงมาแล้ว จึงสามารถนำไปปรับใช้ได้ง่ายและได้ผล 5) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูได้นำความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้จริงในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนทั้งทางด้านเนื้อหาและเทคนิคการจัดการเรียนการสอน 6) การสะท้อนกลับ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยได้ทราบผลการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของกันและกัน ซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนได้ โดยเรียนรู้ได้จากทั้งสิ่งที่ดี และสิ่งที่ควรพัฒนา 7) การเสริมพลัง ทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความมั่นใจในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตน 8) การเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนได้เรียนรู้ระหว่างกัน และต่างก็มีส่วนช่วยสนับสนุนกันและกันในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ 9) การประเมินผล ทำให้ทราบผลการดำเนินงานทั้งในประเด็นที่สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และประเด็นที่ต้องเร่งแก้ไข จึงสามารถพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สถาบันวิทยาลัยชุมชนควรผลักดันการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เป็นนโยบายของวิทยาลัยชุมชนทุกแห่ง

2. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ วิทยาลัยชุมชนที่จะนำรูปแบบการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพิจิตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์ของการ

ดำเนินงาน ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนอย่างเต็มที่ และต้องมีบุคลากรที่เปิดใจ มีความสนิทสนมไว้วางใจกัน ใฝ่เรียนรู้ และพร้อมพัฒนาตนเอง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาเพื่อสร้างตัวชี้วัดการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงา

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ อ.ดร.ภาสกร อินทุมาร และดร.ปารดา ศราทพันธุ์ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมกิจการวิทยาลัยชุมชนที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการทำวิจัย และขอขอบพระคุณผู้ร่วมวิจัยทุกท่านที่ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูวิทยาลัยชุมชนพังงา

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชมภู ไชยวงศ์ วสันต์ บุญล้ำ และยุวารี คล่องดี. (2552). การศึกษาสภาพปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาระดับอนุปริญญา ปีการศึกษา 2551. ยโสธร: วิทยาลัยชุมชนยโสธร.
- [2] มะลิวรรณ โคตรศรี. (2552). การศึกษาสภาพปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาระดับอนุปริญญาปีการศึกษา 2551. บุรีรัมย์: วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์.
- [3] สุพจน์ ตันศิริวิทย์. (2545). การติดตามการดำเนินงานการจัดหลักสูตรวิทยาลัยชุมชนระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2545. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). ตัวบ่งชี้ 14 การพัฒนาอาจารย์ (สมศ.). สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2556, จาก <http://mis.science.cmu.ac.th/public/thai/qa/qa2554/ong2/SCE-14.pdf>.
- [5] รัชนิพร สายแวว. (2549). ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [6] กาญจนา โตรุ่ง. (2549). การพัฒนาตัวบ่งชี้และการศึกษาคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] Friedl, J., Pittenger, D.J. and Sherman, M. (2012). "Grading Standards and Student Performance in Community College and University Courses", *College Student Journal*. 46(3), 526-532.
- [8] สำราญ หอมทรัพย์. (2549). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนและงานวิชาการในวิทยาลัยชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (อุตสาหกรรมศึกษา). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [9] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). รายงานการวิจัย แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด.
- [10] สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. (2550). การวิจัย การทดลองตัวแบบการพัฒนาครูแบบอิงพื้นที่เป็นฐานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาครู. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- [11] Southwest Educational Development Laboratory. (1997). "Professional Learning Communities: What Are They and Why Are They Important?", *Issues About Change*. 6(1), 1-4.
- [12] ฝ่ายนโยบายและแผน วิทยาลัยชุมชนพังงา. (2554). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2554. พังงา: วิทยาลัยชุมชนพังงา.
- [13] Wiangkham, L. and Jiawiwalkul, U.. (2017). "Development Model of "Community College Teachers' Professional Learning Community": A Case Study of Phang-Nga Community College, Thailand", *Advanced Science Letters*. 10(23), 1180-1183.